

TAITEEN PERUSOPETUS

SIRKUS
YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

OPETUSSUUNNITELMA 2021

JOENSUUN SEUDUN
KANSALAIPOPISTO

J • ENSUU

SISÄLLYS

1	JOENSUUN SEUDUN KANSALAI SOPISTO	3
1.1	Toimintakulttuuri	3
1.2	Arvoperusta	4
1.3	Oppimiskäsitys.....	5
1.4	Toiminnan jatkuva kehittäminen	5
2	OPPIMISEN ARVIOINTI.....	6
2.1	Todistukset	6
2.1.1	Yleisen oppimäärän päättötodistus	6
2.1.2	Osallistumistodistus	7
2.2	Osaamisen tunnustaminen ja hyväksilukeminen	7
2.3	Oppimäärän yksilöllistäminen ja henkilökohtainen opetussuunnitelma.....	8
2.4	Arvioinnin oikaisu.....	8
3	SIRKUSTAIDE	9
3.1	Yleisen oppimäärän tehtävät	9
3.2	Opintojen laskennallinen laajuus ja rakenne.....	10
3.3	Varhaisiän sirkuskasvatus	11
3.4	Sirkustaiteen yhteiset opinnot.....	12
3.4.1	Tavoitteet ja sisällöt.....	12
3.4.2	Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet.....	15
3.4.2.1	Kirppusirkus.....	16
3.4.2.2	Sirkusversot.....	17
3.4.2.3	Tempputiimi.....	17
3.5	Sirkustaiteen teemaopinnot	17
3.5.1	Tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	17
3.5.2	Teemaopintojen opintokokonaisuudet.....	19
3.5.2.1	Estradin perusryhmä.....	19
3.5.2.2	Estradin tasapainoryhmä	20
3.5.2.3	Estradin akrobatiaryhmä.....	20
3.6	Aikuisten sirkustaiteen opetus	20
3.7	Työtavat ja oppimisympäristö sirkustaiteen opetuksessa	20
3.7.1	Oppilaaksi ottamisen periaatteet.....	21
3.7.2	Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa.....	21
3.8	Arvioinnin kohteet sirkustaiteen opetuksessa	21
4	TAUSTAA OPETUSSUUNNITELMATYÖLLE	23
4.1	Taiteen perusopetus (TPO)	23

4.2	Taiteen perusopetuksen järjestäminen	23
5	TAITEEN PERUSOPETUS JA TAITEENALAKOHTAISET OPETUSSUUNNITELMAT JOENSUUSSA	24
5.1	Yleisen ja laajan oppimäärän taiteenalat	24
5.2	Opetussuunnitelmien laatiminen.....	25
5.2.1	Opetussuunnitelmat 2018	25
5.2.2	Opetussuunnitelmien päivittäminen 2021	26

1 JOENSUUN SEUDUN KANSALAIPOISTO

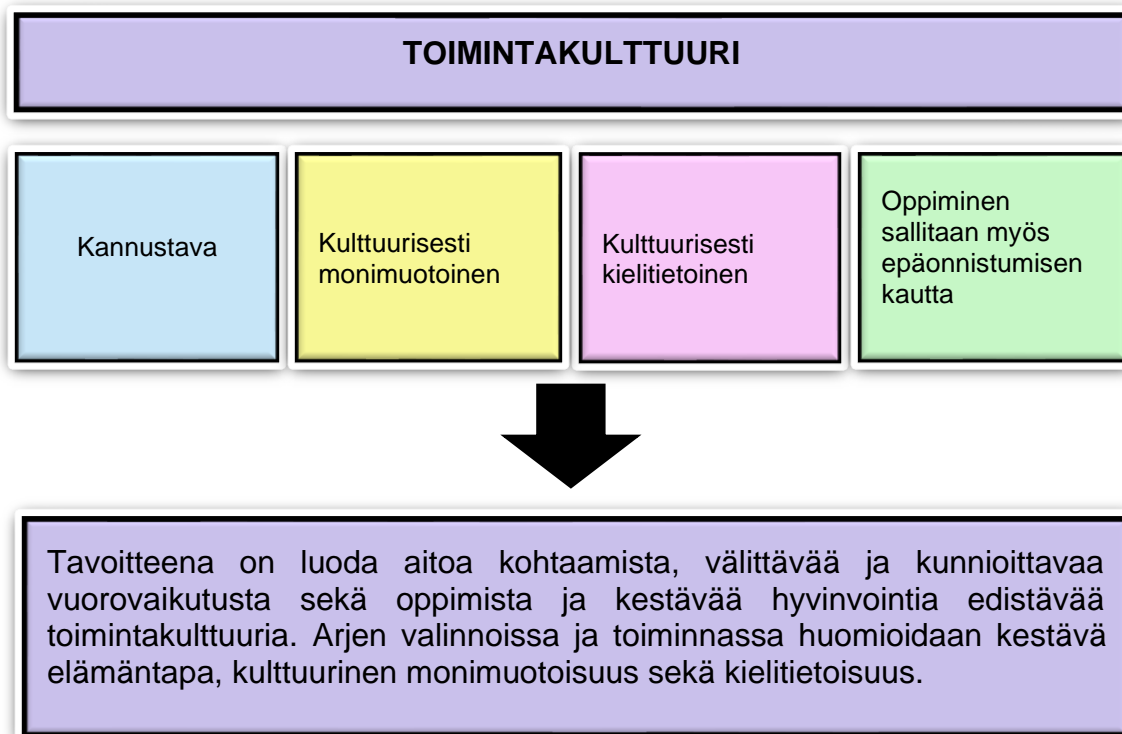
Joensuun seudun kansalaisopisto järjestää taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan kuvataiteessa, sanataiteessa, sirkustaiteessa ja teatteritaiteessa sekä laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta kuvataiteessa Joensuussa Pekkalan kartanossa ja Joensuun kantakaupungin alueella sijaitsevilla sivupisteillä.

Kansalaisopisto on viiden kunnan alueella toimiva vapaan sivistystyön elinikäistä ja omaehtoista oppimista edistävä oppilaitos, joka järjestää yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Joensuun kaupunki toimii kansalaisopiston ylläpitäjäkuntana. Sopimuskuntia ovat Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi. Kansalaisopisto innostaa alueensa ihmisiä osallistumaan, vaikuttamaan ja kehittämään omaa osaamistaan. Kansalaisopisto osallistuu TPO-liiton järjestämiin koulutuksiin ja kehittää jatkuvasti toimintaansa kouluttamalla opettajia sekä tekemällä yhteistyötä kuntien ja eri alueiden toimijoiden kanssa.

1.1 Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksen toimintakulttuurissa lähtökohta on opetuksen laatu ja yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy vuorovaikutuksellisen jokaisen yksilön huomioivan yhteisen toiminnan kautta. Toimintakulttuuri on kannustava, kulttuurisesti monimuotoinen ja kielitietoinen, jossa ei pyritä täydellisyyteen, vaan sallitaan oppiminen myös epäonnistumisen kautta.

Seuraava kuvio esittää taiteen perusopetuksen toimintakulttuuria:

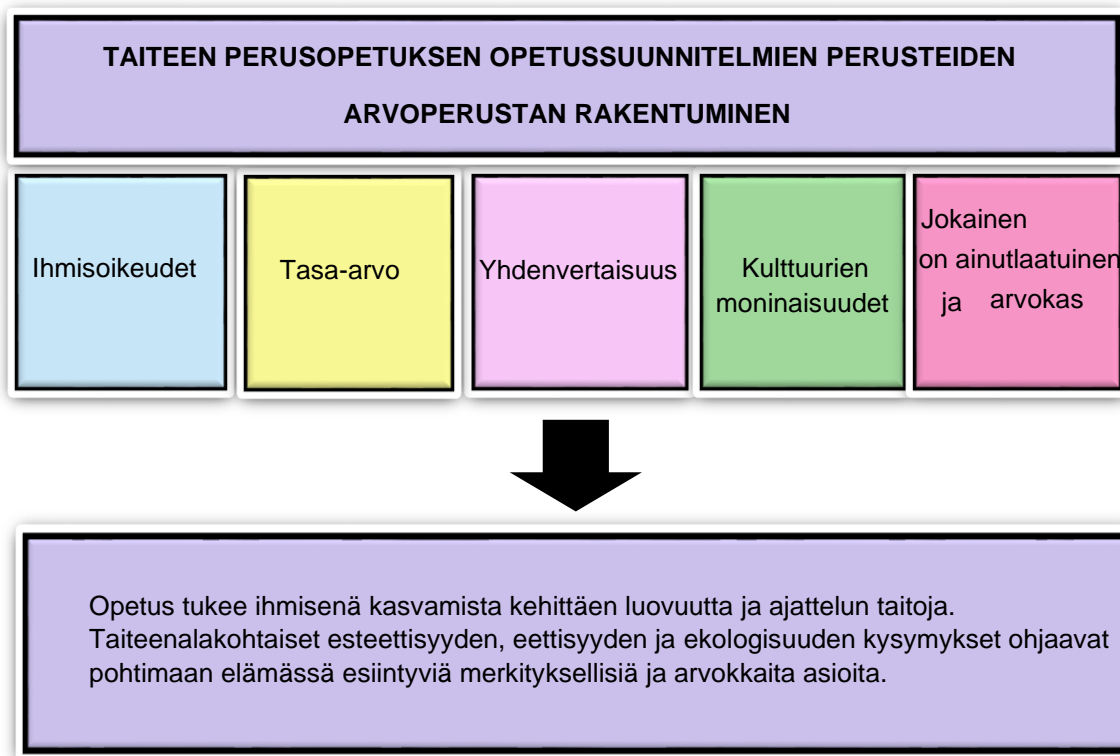
Toimintakulttuuri muodostuu vakiintuneista käytännöistä ja sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Toimintakulttuuri edistää opetuksen toteuttamista taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisesti sekä ohjaa taiteenalaan liittyvien

oikeudellisesti suojeltujen etujen, kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemisen. Tavoitteena on luoda aitoa kohtaamista, välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta sekä oppimista ja kestävästä hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria.

1.2 Arvoperusta

Taiteen perusopetussuunnitelman perusteiden arvoperustan mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuksien kunnioitukselle. Opetuksessa edistetään sukupuolten välistä tasa-arvoa. Opetus perustuu käsitykseen, jonka mukaan jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas sekä yksilönä että yhteisön jäsenenä. Opetus tukee ihmisenä kasvamista kehittämällä luovuutta ja ajattelun taitoja. Lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteenalakohtaiset esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat oppilasta pohtimaan elämässä esiintyviä merkityksellisiä ja arvokkaita asioita.

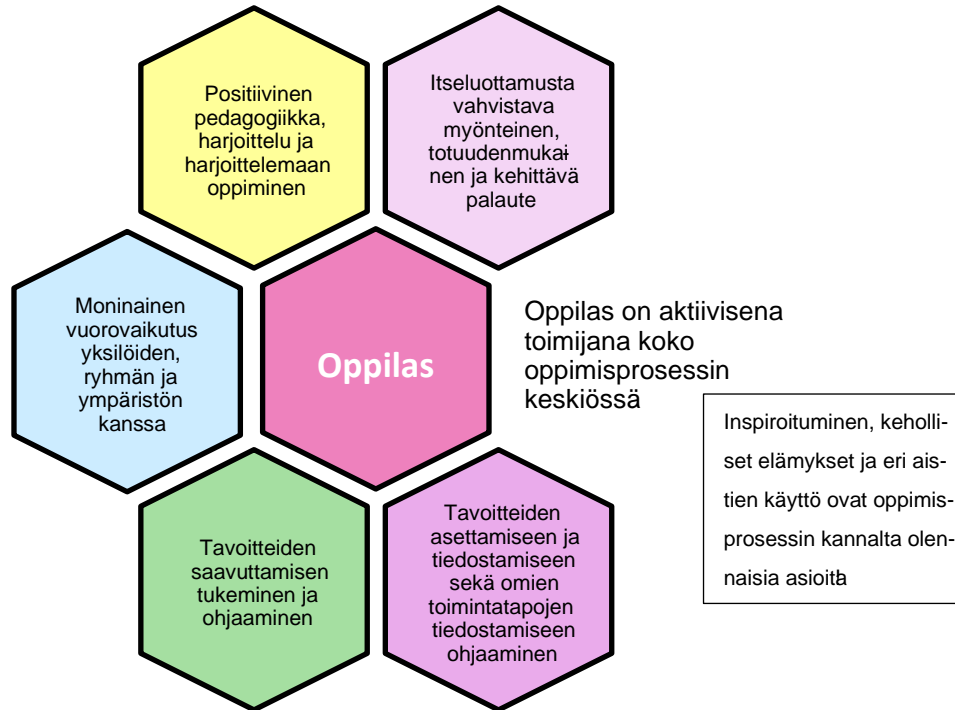
Arvoperustan rakentuminen esitetään seuraavassa kuviomuodossa:

1.3 Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksen keskiössä on oppimiskäsitys, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Häntä ohjataan asettamaan tavoitteita sekä toimimaan tavoitteiden suuntaisesti niin itsenäisesti kuin yhteistyössä muiden kanssa. Oppiminen tapahtuu moninaisessa vuorovaikutuksessa yksilöiden, ryhmän ja ympäristön kanssa.

Oppimiskäsitys esitetään seuraavassa kuviossa:

Positiivinen pedagogiikka, harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen tukevat monipuolisen, myönteisen, totuudenmukaisen ja kehittävän palautteen antamisen kautta myönteisten tunnekokemusten sekä oppimisen ilon syntymistä ja vahvistavat oppilaan itseluottamusta. Positiivisen pedagogiikan peruslähtökohtana on, että opetuksessa keskitytään oppilaan tai oppimisen virheiden etsimisen sijaan vahvuuksiin. Jokainen itsessään on ainutlaatuinen.

Inspiroituminen, keholliset elämykset ja eri aistien käyttö ovat oppimisprosessin kannalta olennaisia asioita. Oppilasta ohjataan tiedostamaan omia toimintatapojaan sekä ymmärtämään omia kokemuksiaan ja käyttämään näitä kehittääkseen omaa oppimistaan. Oppiminen on kulttuurista osallisuutta ja hyvinvointia edistävää yksilöllisen oppimisen sekä yhteistöllisten tietojen ja taitojen rakentamista.

1.4 Toiminnan jatkuva kehittäminen

Joensuun seudun kansalaisopisto kehittää jatkuvasti toimintakulttuuriaan, osaamistaan ja johtamistaan, sekä pedagogiikkaansa, opetuksen suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Tätä organisaation kehittämistä tehdään yhteistyössä huoltajien ja oppilaiden sekä muiden tahojen kanssa.

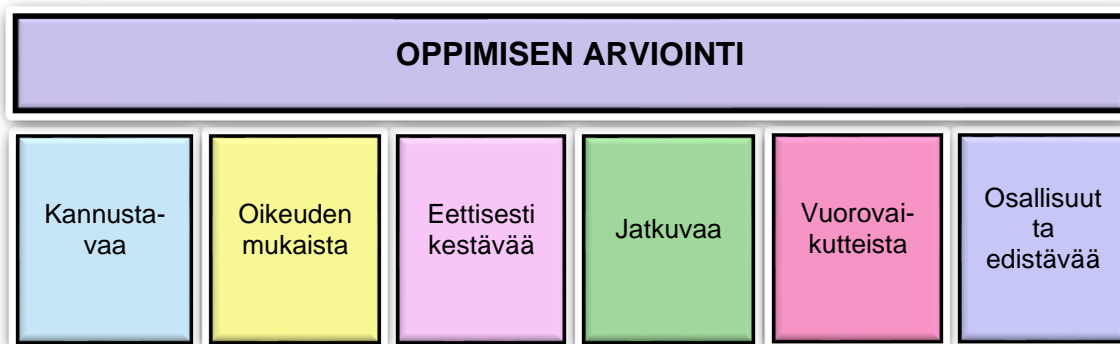
Toiminnan kokonaisvaltainen kehittämisen ytimessä on myös opettajien osaamisen kehittäminen ja ajantasaisuuden ylläpitäminen, jolla halutaan taata yhdenvertainen oppiminen tarjoamalla laadultaan samanarvoista opetusta opetuspaikasta riippumatta. Opettajat kehittävät omaa ammatillista osaamistaan ammattia ja opetusta edistävillä koulutuksilla, jonka lisäksi he siirtävät oppimansa koko työyhteisön eduksi jakamalla asiantuntijuutta sisäisesti.

2 OPPIMISEN ARVIOINTI

Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on kannustavaa ja oikeudenmukaista sekä eettisesti kestävä. Arvioinnin ensisijaisena tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen opinnoissa edistymistään ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoihin.

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan oppimisprosessin eri vaiheissa antamalla jatkuvaa vuorovaihteista ja oppilaiden osallisuutta edistävää palautetta. Arviointi perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin ja asetettuihin opintojen tavoitteisiin. Arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin, kuten asenteisiin tai arvoihin.

Seuraavassa kuviossa esitetään oppimisen arviointi:

2.1 Todistukset

2.1.1 Yleisen oppimäärän päättötodistus

Suoritettuaan yleisen oppimäärän opinnot oppilas saa yleisen oppimäärän päättötodistuksen, johon on merkitty oppilaan opiskelu-aika vuosina sekä oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteisten opintojen opintokokonaisuudet, nimet ja laajuudet sekä teemaopintojen opintokokonaisuudet, nimet ja laajuudet. Todistukseen tulee liitteeksi vuosittaiset oppimisen arvioinnit. Vuosittaiset oppimisen arvioinnit ovat myös osa sitä polkua, jossa oppilas halutessaan voi jatkaa opintojaan ja siirtyä laajan oppimäärän opintoihin.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksesta tulee todistuksen nimen lisäksi ilmetä:

- tiedot koulutuksen järjestäjästä (Joensuun kaupunki)
- taiteen perusopetusta antavan oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset ja teemaopinnot sisältäen kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kaupunki taiteen perusopetuksen järjestäjänä hankkii taiteen perusopetusta yhdistykseltä tai joltakin muulta organisaatiolta, tulee todistukseen merkitä päivämäärä, jolloin kaupunki koulutuksen järjestäjänä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, jonka mukaan koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman (2017) perusteiden mukaisesti

Lisäksi päättötodistus voi sisältää liitteitä, esimerkiksi aikaisempia todistuksia, joiden perusteella oppilas on saanut hyväksilukuja aikaisemmista opinnoistaan.

2.1.2 Osallistumistodistus

Osallistumistodistuksen oppilas saa, kun hän syystä tai toisesta lopettaa opinnot ennen kuin yleisen oppimäärän mukaiset opinnot tulevat täyteen. Osallistumistodistuksessa on kirjattuna oppilaan opetuksessa olleet vuodet, suoritettujen opintokokonaisuuksien nimet ja laajuudet. Todistukseen tulee lisäksi liitteenä vuosittaiset arvioinnit.

2.2 Osaamisen tunnustaminen ja hyväksilukeminen

Annettavan opetuksen tulee mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä on pyrittävä joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon. Hyväksiluku tehdään myös oppilaan siirtyessä yleisestä oppimäärästä laajaan oppimäärään.

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin *hyväksiluetavan* opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Opintojen vastaavuuksien arvioinnin tekee suunnittelijaopettaja annettujen selvitysten ja todistusten pohjalta. Näyttöön perustuvan osaamisen tunnustamisen tekee suunnittelijaopettaja yhdessä oppilaan opettajan kanssa, ja oppilaan kanssa käydään positiivisen pedagogiikan mukainen oppimiskeskustelu.

Oppilaitoksen rehtori myöntää hyväksilukemisen ja osaamisen tunnustamisen arviointitulosten pohjalta.

2.3 Oppimäärän yksilöllistäminen ja henkilökohtainen opetussuunnitelma

Oppimäärää voidaan tarvittaessa yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Yksilöllistäminen voi olla esimerkiksi tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien tai arviointimenettelyn muokkaamista oppilasta parhaiten tukevaksi. Opintojen yksilöllistäminen tehdään aina siten, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan käsin.

Henkilökohtaisen opetussuunnitelman tarkoituksena on tukea oppilasta kehittämään taitojaan ja osaamistaan omista lähtökohdistaan. Oppilaan oppimäärä voidaan yksilöllistää laatimalla henkilökohtainen opetussuunnitelma yhteistyössä Joensuun seudun kansalaisopiston taiteenalan suunnittelijaopettajan sekä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa. Henkilökohtaisen opetussuunnitelman tavoitteet ja aikataulu sovitaan yhdessä.

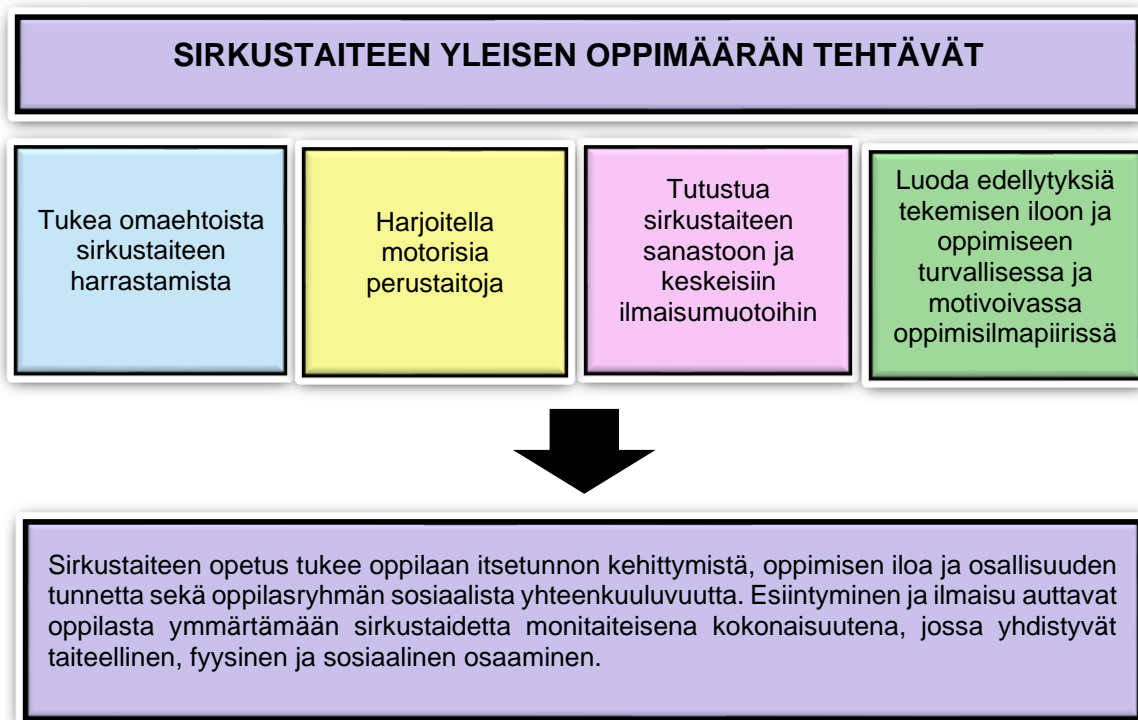
2.4 Arvioinnin oikaisu

Arvioinnin oikaisemisessa noudatetaan valtakunnallisia ohjeita, jotka on määritelty asetuksessa taiteen perusopetuksesta 6.11.1998/813. Arvioinnin oikaisua haetaan kirjallisesti opiston rehtorilta viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun tieto arvioinnista on annettu.

3 SIRKUSTAIDE

3.1 Yleisen oppimäärän tehtävät

Sirkustaiteen yleisen oppimäärän tavoitteena on tukea omaehtoista sirkustaiteen harrastamista, harjoitella motorisia perustaitoja, tutustua sirkustaiteen sanastoon ja keskeisiin ilmaisumuotoihin sekä luoda edellytyksiä tekemisen iloon ja oppimiseen turvallisessa ja motivoivassa oppimisilmapiirissä. Hyvä oppimisilmapiiri rakentuu ryhmätaitojen ja itsenäisen työskentelyn taitojen varaan. Seuraavassa kuviossa esitetään yleisen oppimäärän tehtävät:

Opiskelu on tutkivaa ja oppiminen tapahtuu harjoittelun, kokemuksen sekä monipuolisen tekemisen kautta. Sirkustaiteen opiskelu muodostuu kasvamisesta sirkustaiteeseen sekä kasvattamista sirkustaiteen avulla.

Kasvaminen sirkustaiteeseen tarkoittaa sirkustaiteen harrastamiseen tarvittavien taitojen ja tietojen sekä kehonhuollon harjoittelua ja kehittämistä.

Kasvattaminen sirkustaiteen avulla tarkoittaa vuorovaikutus- ja ajattelutaitojen kehittymiseen kasvamisen lisäksi luovuuteen, tavoitteelliseen työskentelyyn sekä emotionaaliseen ja esteettiseen kasvuun ohjaamista.

Sirkustaiteen opetus tukee oppilaan itsetunnon kehittymistä, oppimisen iloa ja osallisuuden tunnetta sekä oppilasryhmän sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Esiintyminen ja ilmaisu auttavat oppilasta ymmärtämään sirkustaidetta monitaiteisena kokonaisuutena, jossa yhdistyvät taiteellinen, fyysinen ja sosiaalinen osaaminen.

3.2 Opintojen laskennallinen laajuus ja rakenne

Sirkustaiteen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden perusteena on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia. Laskennallinen laajuus tarkoittaa, että oppilas saa suoritusmerkinnän opintokokonaisuudesta, kun hän on saavuttanut opintokokonaisuudelle asetetut tavoitteet ja suorittanut sen sisällöt.

Opinnot koostuvat yhteisistä opinnoista (300 h) ja teemaopinnoista (200 h), joiden laskennallinen laajuus, rakenne ja opintokokonaisuudet esitellään tulevissa luvuissa ja seuraavassa taulukossa:

Varhaisiän sirkuskasvatus						
Perhesirkus (2–4 v)		30 h / v				
Tenavasirkus (5–6 v)		30 h / v				
Yhteiset opinnot 300 tuntia						
Opinto- vuosi	Kirppusirkus	Sirkusversot	Tempputiimi	Yhteiset esiintymiset lukuvuosittain	Valinnaiset kesäkurssit	Taiteidenväli- set opinnot
1	30			5		
2	30			5		
3		30		5		
4		30		5		
5			40	10		
6			40	10		
(7)			(40)	(10)		
1–6					(20–60)	(20–60)
Teemaopinnot 200 tuntia						
Opinto- vuosi	Estradin perusryhmä, monipuolinen	Estradin akrobatia- ryhmä	Estradin tasapainoryh- mä	Yhteiset esiintymiset lukuvuosittain	Valinnaiset kesäkurssit	Taiteidenväli- set opinnot
7	60	60	60	10		
8	60	60	60	10		
9	60	60	60	10		
7–9					(20–60)	(20–60)
Yhteensä 500 tuntia						
YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPINTOJEN PÄÄTTÖTODISTUS						

Kaikki oppimisen tavoitekokonaisuudet kertautuvat vuosittain ikätason mukaisin yksityiskohtaisin tavoittein. Opinnot on jaoteltu ikäryhmittäin lukuvuosien mittaisiksi opintokokonaisuuksiksi.

Ryhmistä toiseen siirtyminen on joustavaa. Sirkusopettajat arvioivat oppilaan edellytykset siirtyä ryhmästä toiseen, etenkin ikäjaottelun rajapinnassa. Kirppusirkuksessa tutustutaan sirkuslajeihin, oman kehon käyttöön ja sirkuksen perustermeihin. Sirkusversoissa opitaan muun muassa lisää akrobatian, jongleerauksen ja muiden sirkuslajien alkeita sekä opitaan lisää kehohallintaa. Tempputiimissä tasapainoharjoitteluun, akrobatiaan ja jongleeraukseen tulee vaativuuselementtejä lisää, ja oppilaat työstävät opettajan johdolla pienryhmissä itsenäisiä osia sirkusnäytöksiin.

3.3 Varhaisiän sirkuskasvatus

Varhaisiän sirkuskasvatuksessa lapsi tutustuu sirkustaiteeseen sekä ohjattuun liikunnalliseen harjoitteluun ryhmässä. Opetuksen lähtökohta on leikki. Opetuksessa korostuvat motoristen perustaitojen oppiminen, eli tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot, joita harjoitellaan sirkustemppujen ohella monipuolisesti ryhmässä. Opetuksessa tuetaan aistihavaintojen tekemistä sekä mielikuvituksen ja aloitekyvyn kehittymistä. Oppilas oppii tuntemaan sirkustaiteen sanastoa ja saa myönteisiä esiintymiskokemuksia. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan ikä ja kehitysvaihe. Joensuun seudulla varhaisiän sirkuskasvatusta on tarjolla Joensuun kantakaupungin alueella tanssisalissa, jossa on käytössä sirkusvälineistö. Varhaisiän ryhmiä on kaksi: perhesirkus 2 – 4 – vuotiaille sekä tenavasirkus 5 – 6 – vuotiaille. Perhesirkusryhmään mahtuu 10 lasta vanhempineen ja tenavasirkusryhmään 12 lasta.

Varhaisiän sirkuskasvatuksen opintokokonaisuuksien tavoitteet on esitetty seuraavassa taulukossa:

Varhaisiän sirkuskasvatus
<i>Opintokokonaisuuksien tavoitteet:</i>
- Tavoitteena tutustua sirkustaiteeseen sekä ohjattuun liikunnalliseen harjoitteluun ryhmässä- Opetuksessa korostuu motoristen perustaitojen oppiminen, eli tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot- Opetuksessa tuetaan aistihavaintojen tekemistä sekä mielikuvituksen ja aloitekyvyn kehittymistä- Opintojen lähtökohtana on leikki- Opintojen laskennallinen laajuus on 30 tuntia lukuvuodessa.- Varhaisiän opintoja ei lasketa yleisen oppimäärän tunteihin.

3.4 Sirkustaiteen yhteiset opinnot

Sirkustaiteen yhteisten opintojen tarkoituksena on oppia eri sirkuslajeissa tarvittavia perustaitoja sekä saada kokemuksia sirkuksesta monipuolisena taiteenalana. Oppilas tutustuu sirkustekniikkaan, kehontuntemukseen ja -hallintaan, sirkustaiteen tuntemukseen sekä ilmaisuun ja esiintymiseen.

Opetuksessa korostetaan motoristen perustaitojen eli tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitojen harjoittelua sekä tuetaan luovuuden ja aloitekyvyn kehittymistä. Opintoissa harjoitellaan sirkustekniikoiden alkeita, tutustutaan sirkuksen peruskäsitteisiin sekä opitaan nauttimaan sirkustaitojen harjoittelusta itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa.

Sirkustaiteen yleisen oppimäärän yhteisten opintojen opetuksessa oppilaita opetetaan asettamaan tavoitteitaan realistisesti, seuraamaan kehittymistään sekä nauttimaan yhdessä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Opetuksessa painotetaan vuorovaikutustaitojen kehittymistä ja harjoittelun pitkäjänteisyyttä.

Opintoissa harjoitellaan esiintymistaitoa ja osallistutaan sirkusesityksen valmistamiseen ryhmässä. Opintojen aikana tutustutaan sirkustaiteeseen ja katsotaan sirkusesityksiä. Opetuksessa luodaan kannustava ja innostava ilmapiiri, jossa voi turvallisesti onnistua ja epäonnistua.

3.4.1 Tavoitteet ja sisällöt

Opetuksen tavoitteena eri tavoitealueilla on:

Sirkustekniikka

OPPILAS

- kehittää motorisia perustaitoja
- tutustuu eri sirkuslajeihin ja kokeilee niitä
- oppii turvallisia tapoja harjoitella ja toimia
- harjoittelee tavoitteiden asettamista.

Kehontuntemus ja hallinta

OPPILAS

- oppii tuntemaan, hahmottamaan ja arvostamaan omaa kehoaan
- oppii luottamaan itseensä ja oman kehon mahdollisuuksiin
- oppii toimimaan osana ryhmää ja luottamaan toisiin
- harjoittelee ketteryyttä, koordinaatiota, voimaa ja liikkuvuutta

Sirkustaiteen tuntemus

OPPILAS

- tutustuu sirkukseen harrastuksena ja taidemuotona
- tutustuu sirkuksen peruskäsitteisiin ja -sanastoon
- tutustuu erilaisiin tapoihin tehdä sirkusta.

Ilmaisu ja esiintyminen

OPPILAS

- tutustuu itseilmaisuun
- oppii toimimaan ja esiintymään ryhmässä
- uskaltaa esiintyä ja toimia yleisön edessä.

Sirkustaiteen yhteisten opintojen keskeisenä sisältönä on

Tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot

Harjoitellaan kehontuntemusta ja –hallintaa, jota edistetään ketteryys-, koordinaatio-, voima-, liikkuvuus- ja rentoutusharjoituksia tehden.

Oman kehon mahdollisuuksiin tutustutaan eri sirkuslajien harjoitteiden, fyysisiä ominaisuuksia kehittävien harjoitteiden sekä erilaisten ryhmä- ja luottamusharjoitusten avulla.

Tutustuminen eri sirkuslajeihin

Opetuksessa opetellaan käyttämään eri sirkuslajien ja -välineiden nimiä. Opintojen aikana tutustutaan sirkustaiteeseen ja katsotaan erilaisia sirkusesityksiä.

Eri sirkuslajien perustekniikoiden turvallinen harjoittelu

Opetuksessa opetellaan sirkukselle tärkeitä toiminta- ja turvakäytänteitä. Erilaisia ilmaisutaidon harjoituksia, esiintymiskokeiluja sekä ryhmä- ja improvisaatioharjoituksia tehdään yhdessä ryhmän kanssa.

Esiintymistä harjoitellaan pienten esitysten avulla sekä osallistutaan esityksen valmistamiseen ryhmässä.

Seuraavissa taulukoissa esitetään sirkustaiteen yhteisten opintojen opetuksen tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä:

SIRKUSTAITEEN YHTEISET OPINNOT 300 tuntia

Opetuksen tavoitteet:

<i>Sirkustekniikka</i>	<i>Kehontuntemus ja hallinta</i>	<i>Sirkustaiteen tuntemus</i>	<i>Ilmaisu ja esiintyminen</i>
OPPILAS - kehittää motorisia perustaitoja - tutustuu eri sirkuslajeihin ja kokeilee niitä - oppii turvallisia tapoja harjoitella ja toimia - harjoittelee tavoitteiden asettamista.	OPPILAS - oppii tuntemaan, hahmottamaan ja arvostamaan omaa kehoaan - oppii luottamaan itseensä ja oman kehon mahdollisuuksiin - oppii toimimaan osana ryhmää ja luottamaan toisiin - harjoittelee ketteryyttä, koordinaatiota, voimaa ja liikkuvuutta.	OPPILAS - tutustuu sirkukseen harrastuksena ja taidemuotona - tutustuu sirkuksen peruskäsitteisiin ja -sanastoon - tutustuu erilaisiin tapoihin tehdä sirkusta.	OPPILAS - tutustuu itseilmaisuun - oppii toimimaan ja esiintymään ryhmässä - uskaltaa esiintyä ja toimia yleisön edessä.

Keskeiset sisällöt:

<i>Tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot</i>	<i>Tutustuminen eri sirkuslajeihin</i>	<i>Eri sirkuslajien perustekniikoiden turvallinen harjoittelu</i>
- Kehontuntemus ja –hallinta, jota edistetään ketteryys-, koordinaatio-, voima-, liikkuvuus- ja rentoutusharjoituksia tehden. - Oman kehon mahdollisuuksiin tutustuminen eri sirkuslajien harjoitteiden, fyysisiä ominaisuuksia kehittävien harjoitteiden sekä erilaisten ryhmä- ja luottamusharjoitusten avulla.	- Opetuksessa opetellaan käyttämään eri sirkuslajien ja -välineiden nimiä. - Opintojen aikana tutustutaan sirkustaiteeseen ja katsotaan erilaisia sirkusesityksiä.	- Opetuksessa opetellaan sirkukselle tärkeitä toiminta- ja turvakäytänteitä. - Erilaisten ilmaisutaidon harjoitusten, esiintymiskokeilujen sekä ryhmä- ja improvisaatioharjoitusten tekeminen yhdessä ryhmän kanssa. - Esiintymisen harjoittelu pienten esitysten avulla sekä osallistuminen esitykseen valmistamiseen ryhmässä.

3.4.2 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet

Sirkustaiteen yhteisissä opinnoissa on kolme opintokokonaisuutta

- Kirppusirkus
- Sirkusversot
- Tempputiimi

Kaikki oppimisen tavoitekokonaisuudet kertautuvat ikätason mukaisin yksityiskohtaisin tavoittein vuosittain. Kirppusirkuksessa tutustutaan sirkuslajeihin, oman kehon käyttöön ja sirkuksen perustermeihin. Sirkusversoissa opitaan lisää akrobatian, jongleerauksen ja muiden sirkuslajien alkeita, opitaan lisää kehonhallintaa jne. Tempputiimissä tasapainoharjoitteluun, akrobatiaan ja jongleeraukseen tulee lisää vaativuuselementtejä, ja oppilaat työstävät opettajan johdolla pienryhmissä itsenäisiä osia sirkusnäytöksiin.

Aloitusiästä riippumatta harrastaja oppii:

- Sirkusalan sanastoa (oppiminen tapahtuu tuntien aikana jokaista välinettä harjoitellessa)
- Perustaidot sirkusvälineistä ja -lajeista:
- Akrobatiaa (yksilö-, pariakrobatia, minipyramidit, ryhmäakrobatia)
- Välinesidonnaista akrobatiaa (trapetsi, puolapuut, trampoliini, roikkurenkaat, rengastrapetsi)
- Tasapainoilua (rolabola, yksipyöräinen, tasapainopallo, puomi)
- Jongleerausta (-pallot, -huivit, -renkaat, -keilat, diabolo, lautanen, flowerstick, devilstick)
- Sekalaista (hulavanteet)
- Ryhmätaitoja (toimimaan ryhmässä, luottamaan omaan sekä muiden kehoon ryhmäakrobatian puitteissa, toimii osana ryhmää esityksiä valmistellessa)
- Kehon tuntemusta (tuntemaan, hahmottamaan ja arvostamaan omaa kehoaan, tulee esille eri tavoilla)
- Ilmaisua ja esiintymistä (toimimaan ja esiintymään ryhmässä sekä uskaltaa esiintyä ja toimia yleisön edessä, itseilmaisua improvisaatioharjoitusten kautta)
- Turvallisia tapoja harjoitella ja toimia (kuunnellaan turvallinen ohjeistus välineiden käyttöön, koskee niin välineiden kuin harrastajien turvallisuutta)
- Välineiden ja lajien taitotaso nousee jokaisen ryhmän tason mukaan.

Opintokokonaisuudet esitellään seuraavassa taulukossa ja alaluvuissa:

Opintokokonaisuudet:		
Kirppusirkus	Sirkusversot:	Tempputiimi:
- Opetellaan välineiden käytön perusteita sekä tekemistä ikätasoisesti ja leikin kautta. - Opetuksessa on vahvasti yhdessä tekemisen meininki ja kaikkiin välineisiin tutustuminen on tärkeää. - Esityksissä kaikki ovat mukana, ei vielä eriydytä useaan eri välineeseen. Esitykset ovat ohjaajien suunnittelemaa ja oppilaat voivat vaikuttaa välinetoivein.	- Esityksiä varten oppilaat jakautuvat kolmelle pisteelle ja pystyvät vaikuttamaan omaan esiintymiseen enemmän. - Tekniikka painottuu harjoituksissa hieman aiempaa enemmän.	- Tekniikka on aktiivisesti osa harjoituksia - Kontaktipallot (hahmotuskyky ja motoriikka 10-vuotiaalla riittävällä tasolla). - Käsilläseisontatavat (sama kuin yllä). - Jalkajongleeraus (sama kuin yllä). - Oppilaat osallistuvat esitysten suunnitteluun.
Kaikille opintokokonaisuuksille yhteistä		
Kaikki oppimisen tavoitekokonaisuudet kertautuvat ikätason mukaisin yksityiskohtaisin tavoitein vuosittain. Kirppusirkuksessa tutustutaan sirkuslajeihin, oman kehon käyttöön ja sirkuksen perustermeihin. Sirkusversoissa opitaan lisää akrobatian, jongleerauksen ja muiden sirkuslajien alkeita, opitaan lisää kehonhallintaa jne. Tempputiimissä tasapainoharjoitteluun, akrobatiaan ja jongleeraukseen tulee lisää vaativuuselementtejä, ja oppilaat työstävät opettajan johdolla pienryhmissä itsenäisiä osia sirkusnäytöksiin. Aloitusiästä riippumatta harrastaja oppii: - Sirkusalan sanastoa (oppiminen tapahtuu tuntien aikana jokaista välinettä harjoitellessa) - Perustaidot sirkusvälineistä ja -lajeista: - Akrobatia (yksilö-, pariakrobatia, minipyramidit, ryhmäakrobatia) - Välinesidonnainen akrobatia (trapetsi, puolapuut, trampoliini, roikkurenkaat, rengastrapetsi) - Tasapainoilu (rolabola, yksipyöräinen, tasapainopallo, puomi) - Jongleeraus (-pallot, -huivit, -renkaat, -keilat, diabolo, lautanen, flowerstick, devilstick) - Sekalaista (hulavanteet) - Ryhmätaitoja (toimimaan ryhmässä, luottamaan omaan sekä muiden kehoon ryhmäakrobatian puitteissa, toimii osana ryhmää esityksiä valmistellessa) - Kehon tuntemus (tuntemaan, hahmottamaan ja arvostamaan omaa kehoaan, tulee esille eri tavoilla) - Ilmaisuu ja esiintyminen (toimimaan ja esiintymään ryhmässä sekä uskaltaa esiintyä ja toimia yleisön edessä, itseilmaisu improvisaatioharjoitusten kautta) - Turvalliset tavat harjoitella ja toimia (kuunnellaan turvallinen ohjeistus välineiden käyttöön, koskee niin välineiden kuin harrastajien turvallisuutta) - Välineiden ja lajien taitotaso nousee jokaisen ryhmän tason mukaan.		

3.4.2.1 Kirppusirkus

Kirppusirkuksessa opetellaan välineiden käytön perusteita sekä tekemistä ikätasoisesti ja leikin kautta. Opetuksessa on vahvasti yhdessä tekemisen meininki ja kaikkiin välineisiin tutustuminen on tärkeää.

Esityksissä kaikki ovat mukana, ei vielä eriydytä useaan eri välineeseen. Esitykset ovat ohjaajien suunnittelemaa ja oppilaat voivat vaikuttaa välinetoivein.

3.4.2.2 Sirkusversot

Esityksiä varten oppilaat jakautuvat kolmelle pisteelle ja pystyvät vaikuttamaan omaan esiintymiseen enemmän.

Tekniikka painottuu harjoituksissa hieman aiempaa enemmän.

3.4.2.3 Tempputiimi

Tekniikka on aktiivisesti osa harjoituksia. Opetellaan, miten kontaktipallot, käsilläseisontatavat, ja jalkajongleeraus toimivat. Hahmotuskyky ja motoriikka on 10-vuotiaalla riittävällä tasolla näihin.

Oppilaat osallistuvat esitysten suunnitteluun.

3.5 Sirkustaiteen teemaopinnot

Teemaopinnoissa syvennetään ja laajennetaan yhteisissä opinnoissa saavutettuja taitoja. Opintoja voi painottaa yhteen tai useampaan sirkuslajiin. Ilmais-, vuorovaikutus- ja esiintymistaidot ovat keskeinen osa teemaopintoja.

Teemaopinnot koostuvat lukuvuoden mittaisista valinnaisista teemaopinnoista, valinnaisista kesäkursseista sekä sirkusnäytösten valmistamisista ja esiintymisistä. Opiskelija voi keskittyä teemaopinnoissa joihinkin sirkustaiteen osa-alueisiin tai jatkaa eri osa-alueita yhdistelevässä ryhmässä. Hän voi myös osallistua yhteen tai useampaan teemakurssiin samanaikaisesti

Teemaopinnot voi aloittaa myös yhteisten opintojen rinnalla ikätasosta riippumatta, jos oppilaan osaaminen on opettajien arvioinnin ja oppilaan sekä hänen huoltajansa kanssa käydyn arviointikeskustelun perusteella sillä tasolla, että teemaopinnot on mahdollista turvallisesti aloittaa, ja tämä on oppilaan edistymisen näkökulmasta perusteltua.

Teemaopinnot on mahdollista suorittaa 2–3 vuodessa, ja opiskelija voi paitsi osallistua useampaan kuin yhteen teemaryhmään, myös vaihtaa teemaryhmää halutessaan lukuvuosittain.

Lukuvuodesta riippuen on tarjolla taiteidenvälisiä, taiteenaloja yhdistäviä produktioita, joihin rakennetaan kulloinkin relevantteja taiteidenvälisiä opintokokonaisuuksia. Nämä opinnot voidaan liittää osaksi teemaopintoja. Lisäksi sirkustaiteen kesäkursseja ja aikuisten sirkustaiteen kursseja voidaan hyväksilukea teemaopintoihin, kuten myös muualla suoritettuja sirkusopintoja. Hyväksiluennasta päättävät opiston vastaava suunnittelijaopettaja ja sirkusopettaja.

3.5.1 Tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Opetuksen tavoitteena ja keskeisinä sisältöinä eri tavoitealueilla on:

Sirkustekniikka

OPPILAS

- syventää osaamistaan yhdessä tai useammassa sirkuslajissa

- oppii asettamaan realistiset tavoitteet perustekniikoiden harjoittelussa
- harjoittelee turvallisesti.

Sirkustaitoja harjoitellaan turvallisesti, monipuolisesti ja tavoitteellisesti.

Kehontuntemus ja hallinta

OPPILAS

- oppii oman kehonsa mahdollisuuksia ja kehitystarpeita
- ymmärtää eri sirkuslajien asettamia fyysisiä vaatimuksia

Keskeisenä on kehontuntemus, fyysisten ominaisuuksien, kuten ketteryyden, koordinaation, voiman ja liikkuvuuden harjoitukset.

Sirkustaiteen tuntemus

OPPILAS

- tutustuu sirkuksen nykypäivään
- syventää tietämystään eri sirkuslajeissa
- tutustuu erilaisiin sirkusesityksiin ja sirkustaiteen ilmaisumuotoihin.

Keskeistä on eri sirkuslajeihin sekä nykypäivän sirkustaiteeseen perehtyminen.

Ilmaisu ja esiintyminen

OPPILAS

- tutustuu esityksen suunnitteluun sekä sen valmistamisen eri osa-alueisiin
- oppii nauttimaan esiintymisestä
- osallistuu esityksen valmistamiseen.

Katsotaan erilaisia sirkustaiteen esityksiä sekä keskustellaan niistä ja tutustutaan näin erilaisiin ilmaisumuotoihin.

Esiintymisiin harjaannutaan käytännön esityskokeilujen avulla sekä käyttämällä luovuutta erilaisten esitysten suunnittelussa ja toteutuksessa.

Seuraavassa taulukossa esitetään sirkustaiteen yhteisten opintojen opetuksen tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä:

SIRKUSTAITEEN TEEMAOPINNOT 200 tuntia			
Opetuksen tavoitteet:			
Sirkustekniikka	Kehontuntemus ja hallinta	Sirkustaiteen tuntemus	Ilmaisu ja esiintyminen
OPPILAS - syventää osaamistaan yhdessä tai useammassa sirkuslajissa - oppii asettamaan realistiset tavoitteet perustekniikoiden harjoittelussa - harjoittelee turvallisesti.	OPPILAS - oppii oman kehonsa mahdollisuuksia ja kehitystarpeita - ymmärtää eri sirkuslajien asettamia fyysisiä vaatimuksia.	OPPILAS - tutustuu sirkuksen nykypäivään - syventää tietämystään eri sirkuslajeissa - tutustuu erilaisiin sirkusesityksiin ja sirkustaiteen ilmaisumuotoihin.	OPPILAS - tutustuu esityksen suunnitteluun sekä sen valmistamisen eri osa-alueisiin - oppii nauttimaan esiintymisestä - osallistuu esityksen valmistamiseen.
Keskeiset sisällöt:			
- Tuvallinen, monipuolinen ja tavoitteellinen sirkustaitojen harjoittelu.	- Kehontuntemus, fyysisten ominaisuuksien, kuten ketteryyden, koordinaation, voiman ja liikkuvuuden harjoitukset.	- Eri sirkuslajeihin sekä nykypäivän sirkustaiteeseen perehtyminen.	- Erilaisiin ilmaisumuotoihin tutustuminen katsomalla erilaisia sirkustaiteen esityksiä sekä keskustelemalla niistä. - Esiintymisiin harjaantuminen käytännön esityskokeilujen avulla sekä luovuutta käyttämällä erilaisten esitysten suunnittelu ja toteutus.

3.5.2 Teemaopintojen opintokokonaisuudet

Teemaopinnoissa on kolme opintokokonaisuutta.

- Estradin perusryhmä
- Estradin tasapainoryhmä
- Estradin akrobatiaryhmä

3.5.2.1 Estradin perusryhmä

Oppilaat osallistuvat esitysten suunnitteluun sekä järjestelyyn esityspäivänä. Ohjaajat ovat esitysten suunnittelussa mukana eivätkä päävastuussa.

Harjoitukset ovat eniten tekniikkapainotteisia ja harjoittelu on aikaisempaa itsenäisempää. Oppilaat asettavat itselleen selkeitä tavoitteita.

Perustekniikkataitojen lisäksi harjoittelu on aiempaa yksilöllisempää.

3.5.2.2 *Estradin tasapainoryhmä*

Harjoitukset keskittyvät ja niissä erikoistutaan tasapainovälineisiin. Oppilaiden taitotaso välineittäin vaihtelee ohjaajaa vaativasta itseohjautuvaan.

Tarkoituksena on oppia harjoittelemaan itse ja kehittämään itseään itsenäisesti, kuitenkin ohjaajan tuki on saatavilla.

Perustekniikkataitojen lisäksi harjoittelu on aiempaa yksilöllisempää.

3.5.2.3 *Estradin akrobatiaryhmä*

Harjoitukset keskittyvät ja niissä erikoistutaan akrobatialajeihin. Tekniikka on suuressa osassa kehollista tekemistä. Trapetsia tehdään muita ryhmiä enemmän.

Esitykset ovat vahvasti ryhmätekemiseen painottuvia, vaikka jotkut esitysten osat ovatkin yksilöllisiä.

Perustekniikkataitojen lisäksi harjoittelu on aiempaa yksilöllisempää.

3.6 Aikuisten sirkustaiteen opetus

Aikuisten opetus tarjoaa pohjan elämänpituiselle harrastukselle tai taiteen kentällä toimimiselle sirkustaiteen näkökulmasta. Aikuisten opetuksessa noudatetaan sirkustaiteen yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opetuksessa luodaan kannustava ja sosiaalisesti vuorovaikutteinen opiskeluilmapiiri. Aikuisopiskelijaa ohjataan opiskelemaan sirkustaidetta pitkäjänteisesti taipumustensa ja mahdollisuuksiensa mukaisesti. Opetuksessa otetaan huomioon opiskelijoiden kiinnostusten kohteet sekä heidän aiemmat opintonsa ja kokemuksensa sirkustaiteesta. Opiskelijoita ohjataan itsenäiseen ja oma-aloitteiseen opiskeluun, henkilökohtaisten tavoitteiden asettamiseen, oman työskentelyn ja oppimisen seurantaan sekä itsearviointiin.

3.7 Työtavat ja oppimisympäristö sirkustaiteen opetuksessa

Sirkustaiteen opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti yksilö- ja ryhmäopetuksen muotoja ja työtapoja mahdollistaen yksilölliset oppimispolut sekä joustavat oppimisen jatkumot. Oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla sekä harjaantumisen vaiheeseen sopivilla tehtävillä ja rohkaisevalla palautteella tuetaan pätevyydenkokemuksia sekä sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

Työtapojen valinnalla tuetaan sirkustaiteen harrastamisessa tarvittavan osaamisen ja ominaisuuksien sekä itsenäisen työskentelyn, vuorovaikutustaitojen ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittymistä. Oppimisprosessia edistetään korostamalla aktiivista harjoittelua ja yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä työtapoja, kannustavaa vuorovaikutusta ja toisten auttamista sekä henkisesti ja fyysisesti turvallista toimintaa.

Sirkustaiteen opetusta järjestetään monipuolisesti erilaisissa sirkustaiteen opetusta tukevissa turvallisissa ja tarkoituksenmukaisissa oppimisympäristöissä. Valtaosa opetustunneista toteutetaan Joensuun Nepenmäen koulun tanssisalissa. Sali on varustettu sirkusopetukseen tarvittavalla välineistöllä. Vuosittaiset esitykset toteutetaan Rantakylän auditoriossa tai muussa vastaavan tyyppisessä esitystilassa. Erillisiä esityksiä, työpajoja ja

muita vastaavia oppimistilanteita toteutetaan vuosittain vaihtelevasti. Opetustilojen valinnassa keskeistä on turvallisuus ja tilojen soveltuvuus sirkustoimintaan.

Toiminnan kokonaisvaltaisen kehittämisen ytimessä on myös opettajien osaamisen kehittäminen ja ajantasaisuuden ylläpitäminen, jolla halutaan taata yhdenvertainen oppiminen tarjoamalla laadultaan samanarvoista opetusta opetuspaikasta riippumatta. Opettajat kehittävät omaa ammatillista osaamistaan ammattia ja opetusta edistävillä koulutuksilla, jonka lisäksi opettajat siirtävät oppimansa koko työyhteisön eduksi jakamalla asiantuntijuutta sisäisesti.

3.7.1 Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Joensuun seudun kansalaisopiston toiminta-alueella kaikki oppilaat sirkustaiteen perusopetukseen otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Aikaisemmin opiskelleilla on etusija opiskelupaikan saamisessa. Vajaat oppilaspaikat täytetään uusilla oppilailla. Ryhmän minimikoko on Joensuun kantakaupungissa sekä Kontiolahdella kahdeksan (8) oppilasta ja muualla opiston toiminta-alueella kuusi (6) oppilasta. Maksimiryhmäkoko 12 oppilasta. Oppilaaksi ottamisesta päättää suunnittelijaopettaja.

3.7.2 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Oppilaan oppimista tuetaan riittävällä ja jatkuvalla kodin kanssa tehtävällä yhteistyöllä palautteen ja sitä kautta toiminnan kehittämisen sekä oppilaille jaettavien tiedotteiden muodossa. Kevään esityksiperiodin yhteydessä kerätään palautetta kaudesta ja jaetaan informaatiota seuraavasta lukuvuodesta. Opettajat jakavat myös ryhmäkohtaisia, esim. esityskäytäntöihin liittyviä tiedotteita koteihin ja toimivat avoimessa vuorovaikutuksessa kotien kanssa.

Taiteiden välistä yhteistyötä muiden taiteen perusopetuksen toimijoiden kanssa pyritään toteuttamaan yhteistoiminnallisten hankkeiden kautta. Lisäksi jokakeväiset Lasten ja nuorten esittävän taiteen festarit kokoavat samoille viikoille lapsi- ja nuorisoteattereiden esityksiä, mahdollistavat eri ryhmien opiskelijoiden kohtaamisen sekä esimerkiksi yhteiset työpajat.

3.8 Arvioinnin kohteet sirkustaiteen opetuksessa

Sirkustaiteen arviointi on vuorovaikutteista. Oppilaan opiskelua, oppimista ja itsearviointia tukevat ryhmän ja opettajan antama palaute. Arviointi tapahtuu aina suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Kaikki palaute ja arviointi annetaan myönteisessä opiskelua ja oppimista edistävässä hengessä. Palaute oppimisesta ja työskentelystä on kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Arviointi kohdistuu oppilaan toimintaan, ei hänen ominaisuuksiinsa. Oppilaan tulee saada oppimisestaan ja työskentelystään erilaisissa oppimistilanteissa palautetta koko opiskelunsa ajan.

Oppilaan kehittyminen

Arvioinnilla tuetaan oppilaan edistymistä opinnoissa sekä työskentelyä toisten kanssa. Arvioinnin tulee tukea hyvän itsetunnon ja ilmaisuvalmiuksien kehittymistä sekä oppilaan halukkuutta kehittää itseään sirkustaiteessa ja sirkustaiteen keinoin.

Oppilaan itsearviointi

Opetuksessa tuetaan oppilaan kykyä arvioida omaa ja muiden työskentelyä. Oppilas harjoittelee itsearviointia koko opiskeluajan ja häntä opastetaan oppimisensa dokumentointiin ja seurantaan.

Oppimisprosessi ja tavoitteiden saavuttaminen

Arviointimenetelmät valitaan tavoitteiden saavuttamista ja oppimismenetelmiä edistäviksi sekä oppimista tukeviksi.

Arvioinnin kohteet esitetään seuraavassa kuviomuodossa:

ARVIOINNIN KOHTEET SIRKUSTAITEEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUKSESSA		
Oppilaan kehittyminen	Oppilaan itsearviointi	Oppimisprosessi ja tavoitteiden saavuttaminen
- Arvioinnilla tuetaan oppilaan edistymistä opinnoissa sekä työskentelyä toisten kanssa- Arvioinnin tulee tukea hyvän itsetunnon ja ilmaisunvalmiuksien kehittymistä sekä oppilaan halukkuutta kehittää itseään sirkustaiteessa ja sirkustaiteen keinoin	- Opetuksessa tuetaan oppilaan kykyä arvioida omaa ja muiden työskentelyä- Oppilas harjoittelee itsearviointia koko opiskeluajan ja häntä opastetaan oppimisensa dokumentointiin ja seurantaan	- Arviointimenetelmät valitaan tavoitteiden saavuttamista ja oppimismenetelmiä edistäviksi sekä oppimista tukeviksi

4 TAUSTAA OPETUSSUUNNITELMATYÖLLE

4.1 Taiteen perusopetus (TPO)

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille suunnattua tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää opetusta, jonka tehtävänä on tarjota oppilaalle mahdollisuuksia pitkäjänteiseen ja päämäärätietoiseen omien kiinnostusten mukaiseen eri taiteenalojen opiskeluun. Taiteen perusopetusta antavat kullekin taiteenalalle erikoistuneet oppilaitokset ja toimijat. Opetuksen tarkoituksena on edistää oppilaan taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää valitulle taiteenalalle ominaista osaamista antaen valmiuksia hakeutua kyseisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaan identiteetin kehittymistä, omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä kulttuurisen lukutaidon kehittymistä. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle, luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi sekä yhteistyölle muiden paikallisten, valtakunnallisten ja kansainvälisten taidekasvatusta antavien oppilaitosten kanssa.

Taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuksien kunnioitukselle. Opetuksessa edistetään sukupuolten välistä tasa-arvoa. Opetus perustuu käsitykseen, jonka mukaan jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas sekä yksilönä että yhteisön jäsenenä. Opetus tukee ihmisenä kasvamista kehittäen luovuutta ja ajattelun taitoja. Lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteenalakohtaiset esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat oppilasta pohtimaan elämässä esiintyviä merkityksellisiä ja arvokkaita asioita.

4.2 Taiteen perusopetuksen järjestäminen

Taiteen perusopetuksen järjestämisessä huomioitavia ohjausjärjestelmän osia ovat:

- Taiteen perusopetusta koskeva laki (633/1998) ja asetus (831/1998)
- Opetushallituksen määräykset taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista: yleinen oppimäärä OPH-2069-2017 ja laaja oppimäärä OPH-2068-2017
- Koulutuksen järjestäjän hyväksymät opetussuunnitelmat kultakin taiteenalalta

Opetushallitus on päättänyt uusista taiteen perusopetuksen (TPO) sekä yleisen että laajan oppimäärän perusteista 2017. Näiden perusteiden määräyksiä noudattaen koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä opetussuunnitelma kullekin taiteenalalle, jolla se antaa opetusta.

5 TAITEEN PERUSOPETUS JA TAITEENALAKOHTAISET OPETUSSUUNNITELMAT JOENSUUSSA

5.1 Yleisen ja laajan oppimäärän taiteenalat

Taiteen perusopetusta järjestetään Joensuussa

- yleisen oppimäärän mukaan
 - kuvataiteessa
 - käsityötaiteessa
 - sanataiteessa
 - teatteritaiteessa
 - tanssitaiteessa ja
 - sirkustaiteessa
- laajan oppimäärän mukaan
 - kuvataiteessa
 - musiikissa ja
 - tanssitaiteessa

Seuraavassa taulukossa esitetään yleisen ja laajan oppimäärän erot ja yhtäläisyydet:

YLEISEN JA LAAJAN OPPIMÄÄRÄN EROT JA YHTÄLÄISYYDET	
YLEINEN OPPIMÄÄRÄ Laajuus 500 tuntia • yhteiset opinnot 300 t: taiteenalan perustaitojen hankkiminen• teemaopinnot 200 t: yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen	LAAJA OPPIMÄÄRÄ Laajuus 1300 tuntia • perusopinnot 800 t: taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen• syventävät opinnot 500 t: opintomahdollisuuksien laajentaminen ja painottaminen, lopputyö• sekä perus- että syventäviin opintoihin mahdollista sisällyttää keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia• todistuksissa on sanallinen arvio oppilaan suorituksista
MOLEMMILLE YHTEISTÄ • oppitunnin laskennallinen laajuus 45 min• etenemismahdollisuus tasolta toiselle• jatkuva arviointi ja todistus• osaamisen tunnistaminen ja hyväksi lukeminen• yksilöllisten oppimistarpeiden ja valmiuksien huomioiminen• oppimäärän yksilöllistämismahdollisuus• koulutuksen järjestäjä määrittää opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laajuuden• laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta• taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös aikuisille• mahdollisen varhaisiän kasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja laajuus päätetään OPSISSA	

5.2 Opetussuunnitelmien laatiminen

Joensuun kaupungissa taiteen perusopetusta järjestävät Joensuun seudun kansalaisopiston ja Joensuun konservatorion lisäksi sopimussuhteisesti muut toimijat. Opetushallituksen määräyksen mukaisesti kaupunki koulutuksen järjestäjänä hyväksyy kunkin organisaation tai taiteenalan opetussuunnitelman sekä vastaa siitä, että taiteen perusopetuspalvelut järjestetään taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) mukaisesti.

Opetussuunnitelmat on laadittu Opetushallituksen määrittelemien linjausten mukaisesti yhteistyössä eri tahojen, kuten oppilaitosten opettajien ja eri taiteenalojen asiantuntijoiden kanssa.

Joensuun kaupunki koulutuksen järjestäjänä suunnittelee opetuksen tarjonnan ja päättää opetuksen määrästä siten, että opetussuunnitelmien mukaiset opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa sekä seuraa opetussuunnitelmien toteutumista ja kehittymistä kullakin taiteenalalla, arvioi koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin (Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 7 § (muutettu lailla 1301/2013)).

Opetussuunnitelmatyön yhteydessä Joensuun kaupunki opetuksen järjestäjänä velvoittaa taiteen perusopetusta antavat organisaatiot laatimaan yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6:2 §:n mukaisen yhdenvertaisuussuunnitelman, joka sisältää tiedot tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Lisäksi Joensuun kaupunki velvoittaa laatimaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, muutettu lailla 1329/2014 5 a §) määrittelemän oppilaitoskohtaisen tasa-arvosuunnitelman. Joensuun kaupunki opetuksen järjestäjänä suosittaa oppilaitoksia tasa-arvosuunnitelman vuosittaiseen tarkasteluun, mutta samalla velvoittaa oppilaitoksia suunnitelman päivittämiseen vähintään kolmen vuoden välein. Tasa-arvosuunnitelma on laadittava yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa.

5.2.1 Opetussuunnitelmat 2018

Joensuun kaupungin taiteen perusopetusta antavat toimijat laativat uudet opetussuunnitelmat järjestämiltään taiteenaloilta ja ottivat ne käyttöön 1.8.2018 hyvinvointilautakunnan sivistys- ja vapaa-aikajaoston hyväksynnällä. Ennen 1.8.2018 opintonsa aloittaneilla oli oikeus suorittaa opintoja vanhan, vuoden 2002/2005 opetussuunnitelman perusteisiin pohjaavan opetussuunnitelman mukaisesti. Siirtymäajan loputtua 31.7.2021 kaikki oppilaat opiskelevat vuoden 2018 opetussuunnitelman ja sen päivityksen mukaisesti. Aikaisemmat opinnot on mahdollista saada hyväksiluettua.

Opetussuunnitelmien laatimisesta 2018 vastasi opetussuunnitelmakoordinaattori yhdessä ohjausryhmän kanssa.

Ohjausryhmä:

- OPS-koordinaattori Jertta Harinen
- Joensuun seudun kansalaisopiston rehtori Tero Väänänen
- Joensuun kaupungin kulttuurijohtaja Rebekka Pilppula
- Joensuun kaupungin kulttuurisihteeri Sari Suvanto
- Joensuun konservatorion va. rehtori Otto Korhonen
- Joensuun konservatorion vs. apulaisrehtori Anneli Hynninen

Opettajilla, oppilailla sekä heidän huoltajillaan oli mahdollisuus osallistua opetussuunnitelmien laatimiseen vastaamalla TPO-uudistuksesta laadittuun kyselyyn. Kyselystä saadut vastaukset huomioitiin suunnitelmia laadittaessa. Opetussuunnitelmia laadittaessa järjestettiin useita kaikkia taiteen perusopetusta järjestäviä toimijoita kokoavia keskusteluita ja työpajatapaamisia sekä osallistuttiin muun muassa TPO-liiton järjestämiin Luosit-hankkeen tapaamisiin ja Kansalaisopistojen liiton (KOL) sekä Opetushallituksen (OPH) järjestämiin valtakunnallisiin koulutuksiin. Joensuun kaupunki toimi yhtenä koordinoijana valtakunnallisen mediataiteen yhteistyöryhmän kokoonpanon toteuttamisessa.

5.2.2 Opetussuunnitelmien päivittäminen 2021

Opetussuunnitelman laatiminen on jatkuva prosessi ja opetussuunnitelmia päivitetään tarpeen mukaan. Siirtymäajan päätyminen oli luonteva ajankohta ensimmäiselle päivitykselle. Joensuun kaupungin kulttuuri- ja liikuntalautakunta on hyväksynyt päivitetty opetussuunnitelmat 22.12.2021.

Opetussuunnitelmien päivitystyö on tehty Joensuun kaupungin taiteen perusopetuksen ohjausryhmässä. Ohjausryhmän kokoonpano on vuonna 2021:

- Anneli Hynninen, Joensuun kaupunki, konservatorio
- Kati Korhonen, Taito Pohjois-Karjala ry
- Otto Korhonen, Joensuun kaupunki, konservatorio (pj.)
- Suvi Laaninen, Joensuun seudun kansalaisopisto
- Nuppu Niemi-Henry, Joensuun Tanssiopistoyhdistys ry
- Tarja Puukko, Taito Pohjois-Karjala ry
- Sari Suvanto, Joensuun kaupunki, kulttuuripalvelut (siht.)
- Elina Turpeinen, Kuopion Tanssistudio Oy
- Elina Vaaherkumpu, Joensuun seudun kansalaisopisto
- Sonja Vänskä, Joensuun seudun kansalaisopisto

J • ENSUU

Taiteen perusopetusta eri taiteenaloilla Joensuussa antavat:

JOENSUUN SEUDUN
KANSALAI SOPISTO

taiteen POHJOIS-KARJALA

